

Пламенният пророк на Божието присъствие в душите ни. Света Елисавета на Пресвета Троица

Коя е новата светица, обявена на 16 октомври т.г. на площад *Св. Петър* в Рим от папа Франциск? Какъв е нейният принос в духовната съкровищница на Католическата църква? Може ли да помогне тя на нас, католиците от ХХІ век?

В неделната утрин на 18 юли 1880 г. във френския военен лагер край селцето Авор близо до Бурж съпрузите Мари-Ролан и капитан Жозеф Катез очакват раждането на първата си рожба силно обезпокоени... Вече двама лекари предупреждават съпруга, че животът на бебето без съмнение не ще може да бъде спасен. Остава само молитвата. Войсковият свещеник служи литургия за тях.

Противно на очакванията на бял свят идва едно малко, „много хубаво, много живо“ момиченце, ще напише по-късно гордата майка. На 22 юли Мария-Елизабет-Жозефина е кръстена във войсковия параклис. Раждане в неделя и кръщение на празника на св. Мария Магдалина, съзерцателната светица от Витания! По-късно Елисавета ще отдаде голямо значение на тези съвпадения...

Междувременно детето проявява избухлива и властна природа. „Тя е истински дявол“, съобщава майката, когато то още няма две годинки. След две години семейството се премества в Дижон и малката Сабет (както я наричат родителите ѝ) вижда съвсем близо голямо здание с островърха камбанария – Кармила на Дижон, където един ден ще живее. В Дижон се ражда и Маргарита – тихата и спокойна като ангелче сестричка на малкото „дяволче“ Сабет. По-късно сестричката свидетелства: „Тя беше много жива и буйна; изпадаше в гняв, в истинска ярост, много бе дяволита!“ След първата изповед настъпва промяна в характера ѝ и седемгодишната Елизабет започва търпеливо и последователно да израства духовно. Скоро след изповедта преживява голяма скръб – един след друг умират дядо ѝ и баща ѝ. „Татко е на небето“, казва неутешимата майка. Така за малката Сабет небето става по-близо и по-тайнствено.

Госпожа Катез предусеща музикалния талант на Елизабет и осемгодишна я записва в консерваторията. Пет години Сабет прекарва дълги часове на пианото. И идва успехът – едва 13-годишна получава първата си награда по пиано! Участва в концертите на консерваторията, а пресата ѝ предрича добро бъдеще!

Но никой не вижда зад веселото и винаги усмихнато лице на това живо момиче какво е завладяло сърцето ѝ. Цялото ѝ същество е насочено към Този, за Когото тя един ден ще каже: „Има едно Същество, Кое е Любов“. Малко преди да навърши 14 години, тя му отдава сърцето си завинаги: „Почувствах се

неудържимо тласната да Го избира за свой жених и без отлагане се свързах с Него чрез обет за девственост. Нищо не си казахме, но се отдадохме един на друг, обичайки се така силно, че решението ми да бъда изцяло Негова се затвърди още повече в мен.“

На 2 август 1901 г., само 21-годишна, влиза в Кармила в Дижон: „Хвърлям се в обятията Му като малко дете“. След четири месеца постулантство взема кармилската дреха и приема името Елисавета на Пресветата Троица. Следват години на духовно съзряване и тежки физически страдания, които оформят мистичния ѝ опит. Под влиянието на св. ап. Павел тя създава своя духовност и тълкува името, което си е избрала – *Laudem Gloriam* („Възхвала на славата“). На 9 ноември 1906 г., когато е само на 26 години, сърцето ѝ спира да бие завинаги.

Св. Йоан-Павел II обяви тази кармилитка за блажена на 25 ноември 1984 г. с думите: „Днес се осмеляваме да я представим на света. С блажена Елисавета изгрява една нова светлина за нас и ни се представя един нов, уверен и сигурен водач.“ А сега, в Извънредната юбилейна година на милосърдието, св. Елисавета ни помага да употребим това благоприятно време за по-интензивна среща с Господа. Папа Франциск ни призовава: „В годината на милосърдието да размислим върху простите и дълбоки слова на св. Елисавета“. Тук предлагаме нейни мисли за пътя ни към Бога.

Да забравиш за себе си

„Смятам, че тайната на мира и щастието се състои в това да забравиш за себе си, да не се занимаваш със себе си. Не става дума за това да не чувстваш вече своята физическа и морална нищета. Светците също са преминавали през такива състояния, при които са разпъвани на кръст, само че те не са живеели вторачени в това. Всички такива неща те веднага са ги изхвърляли. Когато са се чувствали разтревожени от тях, не са се учудвали, защото са знаели *от какво са сътворени* (срв. Пс. 102:14). Така пее псалмистът, но също добавя: *Бях непорочен пред Него и се предпазвах да не съгреша* (Пс. 17:24). Бог иска от теб да Му се отдадеш и да Му се довериш безгранично. В часовете на угнетеност, когато чувстваш ужасна вътрешна празнота, помисли си, че именно Той дълбае в твоята душа по-голямо вместилище, за да може тя да Го приеме по-съвършено. В известен смисъл това вместилище трябва да бъде безкрайно – какъвто е и Той Самият. Старай се тогава чрез волята си да се оставиш на ръката, която те разпъва. Нещо повече, смятай всяко страдание за израз на любов от страна на Бога, който иска да те свърже със Себе Си. В сферата на здравето забрави за себе си. С това не искам да кажа, че трябва да се занемариш, защото грижата ти за себе си е твое задължение и покаяние. Но прави това с внимание, насочено към Бога, благодарейки Му за всичко, което ти изпраща. Когато тежестта на

тялото започне да притиска и изнурява душата, не се обезсърчавай, а с вяра и любов се обърни към Този, Който е казал: *Дойдете при Мене всички отрудени и обременени и аз ще ви успокоя* (Мат. 11:28). Що се отнася обаче до моралната страна на нещата, не допускай никога да си угнетен, мислейки за собствената си нищета. Големият св. Павел е казал: *Дето пък се умножи грехът, благодатта се яви в голямо изобилие* (Рим. 5:20). Мисля също, че и най-слабата, дори най-грешната душа, може най-много да се уповава. Тогава тя забравя за себе си и се хвърля в обятията на Бога и така Го прославя повече и Му доставя повече радост, отколкото с всички взирания в себе си и изпити на съвестта, в които душата вижда само собствените си недъзи и забравя за Спасителя, Който живее във вътрешността на тази душа и само чака, за да я очисти. Помни прекрасното изречение, когато Исус казва на Отца: 'Дай живот вечен на всички, които Ми даде' (срв. Йоан 17:2). Именно това е, което Господ Исус иска да извърши в нас.“

Непрестанна молитва

„Да се изгубим в Светата Троица, в Бога на любовта. Да се оставим да бъдем отнесени там, където е вече само Той Самият. Нека нашият девиз да бъде: 'Бог в мен и аз в Него'. Колко сладко е осъзнаването на това присъствие на Бога в нас, в това съкровено светилище на нашата душа. Ще Го намираме там винаги, дори и когато усещането ни не разпознава Неговото присъствие. Обаче Той е там. Там Го търся с най-голямо желание. Да се стараем да не Го оставяме сам. Нека животът ни се превърне в една непрестанна молитва. Кой може да ни Го отнеме? А и кой би могъл да ни отдели от Онзи, Който ни притежава изцяло и е направил така, че ние сме станали Негова собственост?“

Чиста вяра

„Но вярата ми говори, че Той и когато не Го усещам, е в моята душа. А за какво са ми тогава сладостите и утехите? Те не са Него, а ние търсим Него. Затова нека се стремим към Бога чрез чиста вяра.“

Не моята воля, а Твоята

„Радвай се от мисълта, че Небесният Отец ни познава *отвека*, както казва св. Павел, и иска да открие в нас образа на своя разпнат Син. Ако знаеш колко много е необходимо страданието, за да се извърши Божието дело в душата... Бог храни безмерно желание да ни обогати с благодатите си; само че самите ние определяме мярката съразмерно на това, доколко позволяваме да се очистим чрез Него; да се очистим с радост и благодарност така, както и нашият Божествен учител, и заедно с Него да повтаряме: *Да не изпия ли чашата, която Ми е дал Отец?* (Йоан 18:11). Учителят нарече часовете на мъките Си 'Моите часове', заради които Той дойде и които призоваваше с цялото Си същество. Когато ние сме изправени пред голямо страдание или пред малка

жертвичка, нека бързо да помислим, че това са нашите часове, в които трябва да дадем доказателство за любов на Този, Който ни обикна безмерно, както казва св. Павел.“

Възхвала на славата

„И ние сме били избрани от съдбата, за да станем възхвала на Неговата слава, предназначени за това по определението на Този, Който върши всичко по решението на волята Си (срв. Еф. 1:11). Така говори св. Павел, поучен от Самия Бог. Как да осъществим това огромно, непоколебимо желание на Божието сърце спрямо нашите души, как да отговорим на призива Му, отправен към нас, и да станем съвършена възхвала на славата на Пресветата Троица? В небето всяка душа е възхвала на славата на Отца, на Словото и на Светия Дух, понеже всяка душа е утвърдена в чистата любов и вече не живее собствен живот, а само живота на Бога. Тя, по думите на св. Павел, познава Бога, както и е позната от Него.“

Светилището на душата

„Където и да си, каквото и да правиш, Той никога не те изоставя. А затова и ти не Го изоставяй. Влез във вътрешността на душата си – там винаги ще откриеш Този, Който копнее да те обсипе с благодеяния. Моля се за теб, както св. Павел се е молил за своите – той се е молил чрез вярата Исус да заживее в техните сърца, за да бъдат укрепени и вкоренени в любовта (срв. Еф. 3:17-18). Тези думи са толкова дълбоки, толкова тайнствени. Нека Бог, Който е любов, стане твое непристъпно жилище, твоя килия и твой манастир сред света. Помни, че Той пребивава в тайника на твоята душа като в светилището, където иска да бъде обичан до възхвала.“

Божие присъствие

„Тъй голямото средство за постигане на съвършеното подобие с Небесния Отец, което иска Учителят, винаги е Божие присъствие, според заповедта на Самия Бог към Авраам: *Ходи пред Мене и бъди непорочен* (Бит. 17:1). Без някога да познае отклонения по този великолепен път на Божие присъствие, християнската душа върви „сама с Този, Който е сам“, водена от силата на Неговата десница, под закрилата на Неговите криле, без да се страхува от тревогите на нощта, нито от стрелата, която прелита посред бял ден, нито от злото, което се плъзва в мрака, нито от нападките на демона по пладне.“

Мария – Врата небесна, водеща към Бога

„Никога досега не съм я обичала толкова много! Плача от радост, когато мисля, че това създание, така ведро, така светло, е моя Майка, и се радвам на красотата ѝ като дете, което обича майка си. Поставила съм я за Царица и Пазителка на моето небе. Христос ми я дава за Майка. И сега, когато Той се е

върнал при Отца и ме постави на Своето място на Кръста, за да страдам в тялото си това, което липсва на страданието Му за Неговото тяло – Църквата, Девата е тук, за да ме учи да страдам като Него.“

Душата, обитавана от Света Троица

Елисавета знае, че душата ѝ е обитавана от Света Троица и това е достатъчно за щастие ѝ. „Ето тайната, която пее днес моята лира. Моят Учител ми казва, както на Закхей: *Слез по-скоро, защото днес трябва да бъда у дома ти* (Лук. 19:5). *Слез по-скоро*, но къде? В най-дълбокото на мен самата, след като съм напуснала себе си, отделена, оголена от мен самата – с една дума без мен самата. *Трябва да бъда у дома ти*. Моят Учител е Гози, Който ми изказва това желание, моят Учител, Който иска да живее в мен с Отца и с Неговия Дух на любов, за да бъда – според израза на любимия Му ученик – *в общение с Тях*. Не сте вече нито гости, нито пришълци, но сте вече от Божия дом, казва св. Павел (срв. Еф. 2:19). Ето как разбирам аз да бъда от Божия дом – живеейки в лоното на миротворната Троица, в моята вътрешна бездна, в тази непревземаема крепост на свято съсредоточение, за което говори св. Йоан Кръстни.“

Любовта

„Всичко отминава! Когато идва вечерта на живота, остава само любовта. Всичко трябва да се прави от любов; трябва постоянно да забравяме за себе си; добрият Бог толкова обича да забравяме себе си. Ах, ако винаги го бях правила!“

Посланието ѝ към нас

„Ах! Бих искала да кажа на всички души какъв извор на сила, на мир, а също и на щастие те биха намерили, ако се съгласяха да живеят в тази близост. Само че те не знаят да чакат. Ако Бог не се дава по осезаем начин, те напускат Неговото присъствие; и когато дойде при тях, въоръжен с всичките си дарове, Той не намира никого: душата е навън, във външните неща. Те не живеят в дъното на самите себе си.“

И св. Елисавета, пламенният пророк на присъствието на Света Троица в душата, уверено ни води в нашето духовно съзряване под любящия поглед на Бога.

Мирски Кармил „Св. Елисавета на Пресвета Троица“
(източник: в-к *Истина-Veritas*, бр. 11-12, 2016)